

Kisiparunk problémái.

Irta: Dr. Kenéz Béla m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

Sulyos gazdasági helyzetünk talán egyik társadalmi osztályra sem nehezedik akkora teherrel, mint éppen kisiparosainkra. Az élet anyagi küzdelmei, a márho-holnapra való pusztta megélhetés gondjai, érthető, ideges nyugtalan-ságba és bizonytalanságba ejtik kisiparos társadalmunkat. És kisiparosságunk ebben az ideges állapotában könnyű dolguk lehet azoknak — a legtöbbször, nem a tisztos iparosok törzséhez tartozó embereknek, — akik e nehéz baj-joknak nem kivezető útját igye-keznek egyengetni, hanem a felaj-zott idegzetű sokaságot, szélső-séges jelzavakkal, olyan lépésekre törekcszenek vezetni, melyeknek végeredményben, a kisiparosság vallhatja legnagyobb kárát.

Helyes cél, tehát, a hazafias-gan gondolkozó tisztos magyar ipa-rosságot egy táborba tömöríteni és irányt mutatni a nehéz hely-zetből kivezető út felé.

A kisiparosság küzdelmes évei már a céhek megszüntetésével, az iparszabadság kimondásával kez-dődtek. Az önálló kisiparosok szá-mának hirtelen megnövekedése, a kellő szakképzettség és a helyes kalkuláció hiánya folytán előállott oktalan, egymásköztü verseny mellett, a gyáriparnak erős kon-kurenciája, már a világháboru előtt is nehéz helyzetbe juttatta évszá-zadokon át jobb napokat látott kisiparosainkat.

A háboru után következő évek a kisiparosok legtöbbjénél

soha sem reményelt konjunktura évei voltak. E konjunktura a kisiparosok számát méginkább meg-duzzasztotta és sokaknál az élet-standardnak oly felemelésével járt, hogy a rövid idő múlva következő válságos évek igen nagy reakció-val jártak.

A gyáripár térhódításával már a háboru előtt sokan jósolták a kisipar pusztulását. Ugy látszott, hogy a háboru utáni években a technika gyorsiramu fejlődésével, a gyáripár racionalizálásával, a fo-lyamatos gyártás bevezetésével a kisipar a termelésben ismét nagy tért veszít. Németország példája világosan mutatja, hogy a kézmű-vesség létjogosultsága meg van. A folyamatos gyártásra felszerelt gyá-
rak csak bizonyos iparcikkek-re vannak berendezve és aránytalanul nagy tőkét emésztenek fel. Természetes, hogy ilyen gyárnak más cikk gyártására való beren-dezkedése akkora újabb töke be-fektetésével jár, amely már a leg-ritkább esetben racionalis. A kisipar számára a technika olyan kis, könnyen kezelhető gépeket kezd gyártani, melyek a kisipart, aránylag, nem nagy tökebefektetéssel versenyképessé teszik. E mellett, a kisipar a változó követelmények-hez is sokkal könnyebben simul és mozgékonyabb. Ugy sejttem, hogy a kisipar, rövid időn belül éppen olyan konkurrens lesz a gyáriparnak, mint az automobil a nagyvasutnak. A nagyvasut, annak idején, ugyszólván, teljesen eltűn-tette a szekérfuvarozást és ma az

elmés géppel hajtott szekér, az automobil, veszedelmes verseny-társa a nagyvasutnak.

Addig azonban, míg ez be-következhetik, a máróll kell gon-doskodni. Kellő munkaalkalom min-den égető bajt orvosolna. A ma nyomasztó gazdasági válságában ez szinte megoldhatatlan probléma. Mégis, azokat a munkaalkalmat, amelyek megvannak és amelyek, jog szerint a kisipart illetik, oda is kell juttatni. A háboru, szükség-szerűleg, megduzzasztotta a legkü-lönbözőbb közüzemek számát. Azokat, amelyek a kisipar munka-alkalmait csökkentik, törvényadta jogomnál fogva, mielőbb beszünte-tem. A közszállításokban, minde-nekelőtt, a kisiparosságot akarom részesíteni. A kontár-kérdést in-tézményesen igyekszem megoldani. A gazdasági helyzet legkisebb enyhü-lése mellett a családi házak épít-ését hathatósan elő akarom moz-dítani. A kisipari hitelkérdést, az iparosság óhajának megfelelően rendezni óhajtom.

Meg kell azonban állapítanom, hogy a kisiparosság problémáinak ezek az orvoslái, inkább, csak felületiek. A jövő boldogulása szem-pontjából mélyrehatóbb és mara-dandóbb hatású eszközökhöz is kell fordulnunk. Mindenekelőtt az ipartestületek reformja és az ipar-testületi központ által egy olyan szervezethez és összhangu mun-kálkodást kell megteremteni, amely-nek segítségével a gazdasági kérdé-sek is rendszeresebben nyerhetnek megoldást. Kisiparosainkban a tes-tületi szellemet életre kell ébresz-teni, az egymásért való közös munkálkodás gondolatában, ma,

még hiányos, szövetkezeti szelle-met kialakítani.

A technika rohamos fejlődése, a megrendelők igényeinek növe-kedése megkívánja az iparos to-vábbképzés, a tanoncnevelés kor-szerű reformját. Ma, amikor, saj-nosan, meg kell állapítanom, hogy olyan iparosok is vannak, akik sa-ját mesterségüket se tudják teljes szakszerűséggel, az iparos-képzés a kisiparnak egyik legfőbb prob-lémája. Ha a szabó, avagy cipész, a nála megrendelt ruhát, vagy ci-pőt elszabja, nem lehet azon meg-ütközni, hogy a rendelő közönség nem műhelybe, hanem inkább üz-letbe megy, ahol addig próbál ma-gára kész ruhát, vagy cipőt, míg megfelelőt talál. A jó szabót és jó cipészt ma is felkeresik. Az első-rendü szakképzettség a kisiparos boldogulásának egyik legfőbb esz-köze. Bár a ma égetőbb kérdések-
kel áll elő, de a közeljövő szem-pontjából az iparosképzésre, a kisipari racionalisabb termelésre már ma gondolnunk kell.

Magam egy kisiparos család nyugodt polgári otthonában nevel-kedtem. E tiszta érzésű, független, hazafias gondolkodásu otthonnak lelkét őrzöm magamban. Legfőbb óhajom és törekvésem, hogy kisiparosainknak ma még zaklatott otthonukat mielőbb egy nyugodt, kiegyensúlyozott élet melege hassa át.

Törvények, kormányrende-letek, ezt nem hozzák meg, gyöke-rében soha sem segítenek az ipa-rosságon. A törvények, rendeletek betűi merevek. Életet csak az ipa-rosság adhat belé, egyetértéssel, fegyelemmel, tanultsággal és be-csületes munkával.

„A MUNKA” TÁRCAJA

A salgói lány.

Irta: Kamarás Zoltán.

Mint egy üde, fiatal leány, ugy nyujtózott bele a hajnalba a Salgó, fris-sen, karcsun, izmosan, ahogy a pirkadat betarkázta a bomályt s valahonnan, na-gyon magasból arany sugarak hajoltak mindig lejjebb a régi vár bástyájára.

Siettünk, mert a vár lokáról akar-tuk megnézni a napkeltét és ha már a koránkelés nehézségein tusteltünk, lega-lább ne itt, az utolsó kapaszkodón csip-jen el a napsugár s mosolyogjon gonyo-san: no, híres koránkelők, hanem hadd bámuljon irigyen és elismerőn, hogy meg-előztük őt a Salgón; én azt hiszem a nap-nak is olyan szíve és esze van mint az embereknek, legalább is ilyenkor ugy-látszik a képerőll.

Felértünk. Turista dicsőségünk azon-ban nagyot csökkent, midőn kitűnt, hogy nem mi vagyunk az elsők. Csak az vi-gasztalt, hogy nem is a napsugár. Hanem egy fehérhajú öreg ur és egy — ahogy én gondoltam — ugy tizenhatalmas, kó-cos, barnafürtű lány, aki lázósan huzta össze felöltőjét, ahogy ránk „ujakra” nézett.

Elhelyezkedés, szembe a legvilá-gosabb folttal, mert bizonyára ott fog a nap felkelni (ezt a hölgyek állapították meg) csönd . . . találgatások, ilyen lesz, olyan lesz stb. én pedig leültem egy kőre a város felé, mert én lelkiileg nem vol-tam diszponálva napkeltét nézni.

Miért? Mert ott, lenn, ott jobbra, ott, ott, abban az utcában lakik az a lány, aki tegnap ezt mondta nekem: — Nézz, Lackó, én nem kerülgetek, feled-

jük el egymást, szép volt ez a kis sze-relem, de be kell fejezni, mi nem egy-másnak valók vagyunk; ugy-e, Lackó, nem haragszik? — Hebecsém . . . nem, nem, és nyilatkozlatni akartam, miből gondolja, hogy nem vagyunk egymásnak holott én pont az ellenkezőjét gondolom, de csak hebecsém . . . nem, nem . . . és mikor hazamentem, megfogadtam, hogy többet nem érdekelnek a lányok, és ezt még most is tartom, sőt itt, a fenséges, csodás reggelen, (ezt onnan tudom, mert a hölgyek sóhajtozzák a hátam mögött) hát itt újra megfogadom: soha többet!

Midőn a csodálkozás egy fokkal alábbhagyott s a nap már arasznyira járt a hegyek felett, hátrafordultam én is és épp az a kócos, barna állt előttem; kissé lehuztam a szám szélét, hogy a világ El-tetője helyett a szent fogadás után első-nek a Gyarlóságot kell megpillantanom; s halottam, amint mondta az öregurnak: — Nagypó, hát miért nem lehet ezt többször megcsinálni?

— Hát nem elég, hogy minden déle-lőttöttem itt töltöd s délutánonként én is eljövök veled?

— De mikor oly szép, nagypó!

A szép szónál megborzadtam. A le-ány leje eltakarta előlem a napot és a napsugarak úgy bujkáltak a kócos fürtök között, bronzsára festve külön-külön min-den hajszálát s olyan szép volt . . . el-fordultam, de hogy szép, különben ha szép is, csak a nap s a napsugarak já-téka az ami ebben szép. Ez megnyugta-tott s azért tovább néztem az eltakart napot. Biztos voltam benne, hogy csak a napsugárjátékot nézem.

Szótáradeltünk a várban.

Én hangulatomnak megfelelően, né-

zegettem a falakat, kopogtattam a mal-tert, karcolgattam, nyulkáltam a geren-datartó lyukak maradványába, szóval tu-dományosan használtam fel a kirándulást. Félrehúztam egy követ, egy üreg van mö-götte, benyulok s amit kihúzok belőle, az egy rozsdás nyílőredék, valamikor cifra kis dísz is volt rajta, vagy csak a rozsdásodás csak felkiállók:

— Ni, mit leltem!

S kezemben magasra tartva meg-fordulok. Csak az öreg ur volt ott. Ér-deklődve nézi a nyilat és felém lép.

— Fiatal barátom, megengedi, hogy megnézzem azt a szép leletet?

— Kérem! — s odanyujtom. Az öreg ur szeme csillog s közben elmeséli, hogy neki már egész gyűjteménye van ilyen várbeli maradványokból s ez egy török készítmény, de az is lehet, hogy magyar, nem tudja pontosan megállapí-tani, de mindenesetre nagyon szép és értékes. Azután beszélgettünk s megmond-tam, hogy itt már találtak ilyen nyilat, de az nem volt ily szép. A vége az lett, hogy felajánlottam az öregurnak, hisz én ugysem tudok vele mit csinálni. Nagyon megörült, bemutatkozunk s meghánytuk-veletlünk, mennyi múlkincs és romantika vész el pusztuló várromainkban.

Egyszerre ott termelt a kócos.

— Nagypó, mehetünk haza, már alaposan felkelt a nap.

— Gyere csak tubicáni, nézd mit kaptam a fiatal barátomtól.

Odaszaladt s kezébe vette a nyilat, forgatta és én azt néztem, milyen szép, finom ujjai vannak. De hogy azt, a nyilat néztem!

Az öregur bemutatott. Lenke. A szeme szürke volt, valami villogó zöld árnyalattal, az arca hosszukás, fehér, akna

és mégis olyan mintha mosolyogna, de tán csak azért, mert a szempillái rezeg-tek egy kicsit, karcsu volt s két térdét összeszorította, mert lázolt egy kicsit.

— Milyen ügyes maga, én mennyit kerestem már, hogy nagypónak leljek valamit és hiába, jaj, de szép ez a nyil.

— Pardon, kezicsókolom, nem va-gyok ügyes, csupán szerencsés — ke-se-rűen hozzámóndtam — én ebben vagyok szerencsés.

Rámnézett, félszemmél, rezgő pil-lákkal, nem tudtam, mosolyog-e vagy nem, de visszanéztem én is félszemmél s azt hiszem tovább néztünk így, mint kellett volna. Vagyis egy pillanat is elégett volna, de ez volt vagy három-négy pillanat; kü-lönb, hisz ez sem sok.

Elbucsuztunk. Sok köszönet a nyilért, sok szerencsét továbbra is stb.

De milyen finom keze volt annak a lánynak, mikor megszorítottam; kicsit tovább szorítottam s megint rámnézett azzal a félszemes nézéssel, rezgő pillák-kal, nem tudtam, mosolyog-e, egy kicsit elpirultam, no gondoltam, most már biz-tosan mosolyog. . .

Mikor leértek a nagypó alá, Lenke visszanézett. Szinte láttam a pillája rez-gését, önkénytelenül meghajoltam a fe-jem s épp mikor lenéztem, azt hiszem bucsut intett de ez nem biztos.

Még egyszer, messziről visszanézett, vagy egy félpercig; én még ott álltam a vár lokán.

Este aztán megállapítottam, hogy ő igen, ő egy lány. Ő nem csinálna ugy, mint az a másik. Az a naiv báj a rezgő pillák mögött s a nagypó, persze olyan, mint a várur és a várkormányony valami-kor Salgón.

Mit is beszéltek. Hogy minden déle-

Sürgős adóügyi kérdések.

Irta: Ürffy Imre dr. kincstári főtan. országgyűlési képviselő.

Aki ma adóreformról beszél, azt könnyen meggyanúsítják demagógiával, vagy ha ezt nem is teszik, időszerűtlennek jelzik a kérdést azon a címen, hogy ilyen rendkívüli gazdasági viszonyok mellett egyetlen kérdés végleges rendezését sem szabad megkísérlni. Azt hiszem, nem lesz nehéz mind a két álláspontot megcáfolni. Rendes viszonyok között az az általános tünet, hogy a gazdaságilag erősebbek adóügyekben is jobban meg tudják magukat védelmezni, nem okoz olyan visszahatást, mint ma, amikor egyes rétegeknek annyira sincs, hogy a létminimumukat biztosíthassák, közleherésre pedig teljesen képtelenek. Hogy ez az utóbbi kategória mennyire kitágult azt könnyű behizonyítani szakemberek által végzett számítások útján, ha ugyan az élet maga nem a legjobb bizonyíték e tekintetben.

A 7—8 holdas kisgazdának pontos számítás szerint a 840 pengőben megállapított létminimumot se biztosítja a jelenlegi terméshozam. Legálább 50—100 hiány mutatkozik nála, anélkül, hogy egy fillért is számítanánk adóra. Ez rendkívül sötét kép, amelyen az adóreformokon túlmenően az általános gazdasági helyzet javulása hozhat csak végleges gyógyulást. Éppen ezért, bármilyen fontos is az adókérdés, addig, míg az értékesítési és a hitelválság nem enyhül, az adókon keresztül a magyar mezőgazdának és különösen a kisgazdának élet-halál harcukban döntő segítséget, sajnos nem adhatunk. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mindent el ne kövessünk a közterhek enyhítése, helyesebben arányos megosztása tekintetében.

Ezt az is indokolja, hogy megbízható számítások szerint a mezőgazdaság általános adóterhe az 1913. évi állapottal szemben 1927-ben 250 százalékkal emelkedett, ami eleget mond. Ha tehát nem volna értékesítési és hitelválság, akkor is sürgősen kellene közbe lépnie az államhatalomnak. A nehézségekhez járul még az is, hogy a boletasségitást el kellett ejteni és hogy az orosz buza dumping az idén előreláthatóan ismét fenyeget.

A magyar kisgazda helyzete a fent eloadottakon kívül még azért is különös figyelmet érdemel, mert hiszen egész családjának munkája ingyen van, igen gyakran semmit sem tud eladni és az iparosokkal és kereskedőkkel szemben ingatlan vagyona révén közterhei túlsúlyos részesedést élveznek, amelyekből behajthatatlanság címén leírni nem lehet. Sokat lehetne még e kérdéssről írni, de hiszen a cél nem a bajok megállapítása, hanem az orvosságok keresése.

Ezek közül a következőket ajánlom a kormány figyelmébe: általában ki kellene mondani, hogy a földadónál a kataszteri korona helyébe a pengő lép, mert ez egyszerűsítene a kivetést és bizonyos könnyítést is hozna. Ötven ka-

taszteri koronáig a csak mezőgazdasággal foglalkozónak teljes mentességet, azontúl 100 kataszteri koronáig 50 százalékos, százon felül pedig 25 százalékos engedményt kellene adni. A hegyi szőlőknél 100 kataszteri koronán alul teljes, azontúl pedig szintén legalább 75 százalékos mentességet kellene adni. A házadónál a kizárólag mezőgazdasággal foglalkozónál a bérbe nem adott és három lakrésznél nem nagyobb házaknál 50 százalékos engedmény kívánatos.

Ezek az engedmények számításom szerint mindössze cca. 12 millió pengő jelentenének. A kereseti adónál nem lehetne megelégedni egyszerű csökkentéssel. Itt az egész rendszert meg kell változtatni, mert az ma a községek háztartására katasztrófa, igazságtalan és egyenlőtlen. Amint már 1922-ben mint előadó sürgettem nem lehet más megoldás, mint az, hogy a kereseti adót az állam maga részére visszaveszi az önkormányzatoktól és ennek ellenében átengedi a házadót a községeknek lehetőleg száz százalékos, a városoknak pedig bizonyos, statisztikai alapon megállapítandó arányban. A kereseti adó pótlékolási alappá válik, minél fogva szükséges lenne az 5 százalékról 4-re csökkenteni, viszont a pótléka ennek fele, 2 százalék lenne. Ez végeredményben 5 százalékról 6 százalékra való emelést jelentene, ami azonban a haszonbérlettel s az egész kisipari és kereskedelmi gazdasági élet kivéve igazságos is lenne a mai jövedelem elosztási viszonyokra való tekintettel. Sürgősen vissza kell állítani a megyei pótdórendszert. Egyébként jellemző arra, hogy a községek és városok pótdójában ilyen óriási különbség van, a következő adat: a pótdó 70 százaléka felett van az összes községek felénél, a megyei városoknál 18, a törvényhatósági városoknál 10 százaléknál.

Erélyesen hozzá kell látni az egyházi adó, vízrendezési járulékok maximálásának kérdéséhez. A közmunkavállalás középkereseti intézményen sürgősen változtatni kell. Ha teljes ellátásról nem lehet szó, nagyobbik része utadójában volna fizetendő, a másik részénél pedig arányosítás szükséges akként, hogy az egész kiegészítésként terhe és a házak, valamint igazságtalanok után kivett közmunkavállalás a legkisebb legyen.

Mindezek az intézkedések, számításom szerint fedezetet nyerhetnének a következő további adórendelkezések útján: A legsürgősebb és legsúlyosabb probléma a jövedelmi adó továbbbepítése. Itt bizonyos kategóriáknál a kulcs emelésétől sem riadnék vissza, de legfontosabbnak az adóalap jobb kimunkálását tartom. A mentesség megszüntetését szükségesnek tartom és feltétlenül a jövedelmi adóalaphoz számítandónak vélem a tisztviselők, a képviselők, fegyveres erők stb. illetményeit. E tekintetben lehetetlen fenntartani a jelen állapotot, amely nagy va-

gyon, vagy kereseti közszolgálati alkalmazottak, vagy nyugdíjasok illetményeit nem számítja hozzá. Nagyon fontos a társulati adó kérdése is. Ma már a részvénytársasági reform nem annyira a kisebb tőkék összesítésében rejlik erő kihasználását célozza, hanem egy védőárban való visszavonulását az adókövetéssel szemben.

Itt nem a nagy nehézségekkel küzdő vidéki kisebb pénzintézetekre célozok, hanem a legnagyobb fővárosi részvénytársaságokra, amelyek a társulati adóról szóló törvénynek az adóalapból való levonások tekintetében túlságosan liberális álláspontját nagyon is kihasználják. A kereseti adónál is a mentességek megszüntetését, az örökösödési illetékek, a külön ingatlanilleték elejtését nem lehet tovább halasztani s inkább az általános illeték emelésével kell a hiányt pótolni.

A nagyon vagyonos autonóm testületek és a külföldre utazók megadóztatása szintén elég nagy fedezetet tudna nyújtani.

A jó jogszabályalkotásnak nem arra kell irányulnia, hogy a kapitalista termelés alapelveit, t. i. a több és jobb munka fokozott jutalmazását döntse meg, hanem arra, hogy a szerencsésebb gazdasági helyzetben lévő nagyobb vagyoni erejét közcélra megfelelő mértékben vegye igénybe. Ha ezélt az uralkodó gazdasági körök elzárkóznak, maguk nyújtanak kezet azoknak a romboló tendenciáknak, amelyek egyre erősebben lépnek be olyan társadalmi körökbe is, amelyek a marxi és a bolsevista gondolatok előéddig elzárkóztak.

A magyar bört.

Nekünk magyaroknak hosszú börtjeink szoktak lenni, nemcsak esztendőig, hanem évszázadokig is eltartott egyik-másik. Más közönségesebb fajta nem állta volna ezt a megpróbáltatást, régen összeroppanva beolvadna idegen környezetbe és legfeljebb szörvénys jelek hirdetnék emlékét. Hogy mi megmaradtunk és élünk, magában is bizonyítja felsőbb erőnk és azt, hogy jól börtöltünk.

Mert amint tűzben ismeri meg a vasat, éppen úgy a szükség és nyomorult elesettség napjaiban válik el a közönséges indulat és az alantas természet a nemes magabizó és térdre nem roskadó kemény akarattól. Aki szorultságában semmire sem becsüli a saját tehetségét, aki koldusként kitanulog a népek országutjára és rongyai szelölésével iparkodik könyörületet alamizsnát gyűjteni, még akkor sem válik újra egész emberré, ha később esetleg rámosolyog a szerencse és a siker kísérőjévé szegődve talpra áll, mert a lelkéből letörölt valami, hiányzik az önbecsülésnek az a parányi részecskéje, amit a kalapjába hullajtott rézpénzek csengése porlasztott le róla.

A nagymultu harcos nemzetek vagy teljesen eltűnnek utolsó szálig karddal a

gyennel, bosszúsággal, szerelemmel, Lenke szaladt lefelé, integetve néha.

Nem tudtam aludni. Már korán bandukoltam kifelé a városból. Most nem szaladsz el, Lenke, de hisz nem is akarsz elszaladni, csak én málva vagyok.

Felértem a várba. Mindig ott várt már ilyenkor, most még nem volt ott, a vár üresen várt minket; az egyik szürke falon egy nagy, fehér papír egy-egy nyíllal odátűzve, épp olyan, mint amilyet én találtam, a papír egy levélboríték, benne egy levél, ha már így van hát el is olvasom, úgy sem tudom, kinek szól:

Kedves Lackó!

Köszönöm, hogy kijött, köszönöm ezt a szép hetet, amit együtt töltöttünk; mi már hazautaztunk Nagypapáért Budapestre — sajnos — pedig oly jó lett volna még folytatni.

Itt van egy nyíl, találtam, Magának adom, Lackó, (hisz ezért járt ki már egy hete) fogadja el.

Boldog voltam nagyon; nem felejt el azt a drága naív fiút soha: Lenke.

Forgott velem a világ. Somoskő keringett a Salgó körül, a nap gunyosan nevetett, hisz neki is emberi esze és azine van... zsebrelettem a nyilat, no, mégsem jártam ki egy hétig hiába a elindultam a város felé.

kezűkben meghalva, vagy pedig élők az ellenséges nagy többség lebírhatalatlan sokaságában azt az életet, amelyet az egyház igen találóan börtnek nevez. Ez az idő a gondtalan mulatozás és vidám tarsang után következik, amikor bizony el-elhanyagoljuk rendes napi kötelességünket és utána kettőzött szorgalommal kell munkához látnunk, ha jóvá akarjuk tenni mulasztásunkat. Fájdalom, sokszor eső után köpönyeg ez a 'aradozás és nem marad más hátra, mint magunkba szállva, hibáinkat megismerve, változott viszonyainkkal megalkudva, de bele nem törődve próbáljuk egybengetni azt az utat, amely sorsunk jobbrafordulásával, vagyis a feltámadáshoz vezet.

Legújabb börtünk immár két évtizede gyötör bennünket és hasztalan keressük a felkelő nap biztató sugarait, még nem dereng a hajnal, sőt keleten még jobban borult az ég és ismét hull, ömlik a drága, meleg emberi vér, mely évezredek óta újra termékenyíti a földet, hogy ne pusztuljon el rajta az Isten eszes és halhatatlan lelki teremtményének élete. Ki lát bele a jövődobé? Ki tudja, nem az a messze ázsiai párlgó vörös vér fakasztja-e ki azt a bőséges új termelést, amely lelőri Európa és Amerika népeinek homlokáról az ellenségeskedés és a szenvedés barázdáit és nem onnan napkeletről köszönt-e ránk, kemény magyar börtőlőkre a várva-várt feltámadás?...

Hirek és különfélek

Miniszteri elismerés. A Salgótarjáni Köszénbánya R. T. Igazgatósága a m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztertől a következő elismerő átiratot kapta. 78.605—932/VIII. e. ü. o. szám. Nógrád és Hont közig. egyelőre egyesített vármegyék kir. tanfelügyelőjének jelentéséből örömmel értesültem, hogy Igazgatóság 1931 év karácsonya alkalmából közel 28.000 P. értékű szeretet adományt juttatott részint az iskolás gyermekek, részint a Stefánia Anya és Csecsemővédő intézet s a 3-nál több gyermekkel megáldott családok részére. Örömmel szolgál, hogy az Igazgatóságnak a népoktatás érdekében tanúsított ezen nagylelkű hazaias áldozatkészségéért őszinte elismerésemet és köszönetemet nyilváníthatom. Budapest, 1932. évi febr. hó 12-én. A miniszter helyett: Petry s. k. államtitkár.

Halálozás. Szepesszombati Dr. Zsadányi Guidó, a központi járás főszolgabírója, tart. főhadnagy folyó hó 12-én Balassagyarmaton rövid szenvedés után elhalt. Az életere, 44 éves főszolgabíró meghült és két napi infúziós betegség után elragadta a halál. — Holttestét a vármegyeháza előcsarnokában helyezték ravatara, hol a vármegye előkelőségei tisztikara s a járás palóc népe vette körül a koporsót. — Zsadányi Salgótarjánban is töltött néhány évet s ez idő alatt itt is tekintélyt és tiszteletet szerzett magának. Temetésén résztvettek városunkból a járásnak s a városnak, valamint a Köszénbányának képviselői. Gyászolják 6: neje szül. nemes Kovács Klórid és két fiacskája, előkelő rokonsága, tisztviselőitársai, hadibajtársai, barátai és tisztelői.

Jótekonyság. Légrady Béla nagybirtokos, gazd. főtanácsos f. hó 16-án, Julianna napján a polgármester nejének névünnepe 10 kocsit tüzfűt küldött K.-berényből városunk szegényei részére. A nemeslelkű adomány nagy örömet szerzett nem csak annak a 30 családnak, akik között szétosztásra került, hanem annak is, akinek névnapján ez az adomány megíjott. A jótekonyságú földesur és városunk jólelkű vezető asszonya a mások boldogságánál melegsik fel s ezt köszönjük nekik a sok megajándékozott nevében. — Amint értesülünk a Mansz. helyi csoportja küldöttilegileg üdvözölte névnapján Dr. Förster Kálmánét, mint az Egyesület elnökét, akit ezenkívül is még sokan kerestek fel jókívánataikkal.

Köszvény. A Salgótarjáni róm. kath. Olvasókör XXXII. évi közgyűlését február hó 28-án d. u. 3 órakor tartja. A tagokat ezúton is meghívja az Elnökség. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés márc. 6-án lesz, tekintet nélkül a megjelentek számára.

Szép fekvésű telek eladó. Cím a kiadóban.

Kassai sor 11 számú ház eladó.

lött kinn van Lenke a várban. No, én nem hiszem. Hisz ez unalmassá válik. Még is nézem holnap, úgyis szeretnék még egy nyilat találni. De esküszöm magamnak, csak a nyilért megyek.

Lenke ott volt. Nagyon meglepődött. (Legálább is mutatta.) Én azt mondtam, nyilat jöttem keresni. Ugy örültem, hogy igazat mondtam, s a fogadalmam sem szegtem meg. Bár nyilat nem találtam, mert nem kerestem.

Igy tartott ez egy hétig. Egészen megszoktuk, hogy minden délelőtt ott találtuk egymást. Kezdték izmosodni. Hiába jó torna. De hát nagyon szerettem volna még egy nyilat találni s közben Lenkével is kezdték jóba lenni. Persze, csak mint barátok. Hisz fogadalmam volt.

Egyszer Lenke nagyon kedves volt hozzám. Kicsit kezdett bennem a barátság szerelemmé változni, mert addig nem hiszem, hogy az lett volna, hisz fogadalmam volt.

Megfogtam a kezét és úgy bolyongtunk nevetgélve a nyár drága illatában a vén fák között. Egyszer szembe áll velem és ezt mondja:

— Lackó, én mondanék magának valamit.

Zöldesürke szemébe néztem, az csillogott, gyönyörű volt, csupa odaadás, a pillája rezgett, egy kicsit pirult a pici

rejtelmes mosoly vibrált piros kis ajka körül.

Oh, én számár, hát nem vettem eddig észre, Lenke szeret, szeret és én nem borultam ezerszer kicsi lábaihoz s nem csókoltam a finom ujjakat, mikor kezét kezembem vittem s már nem bírja tovább ártatlan, naív szíve a nagy piros szeretmet, amit az én rozsdás nyílaim ütött, de szégyenlem, hogy így bula voltam... Istenem, Lenke szeret; én szeretem, nagyon nagyon szeretem Lenkét.

Kezembe fogtam a másik kezét, huztam magamhoz, Lenke hátrahajolt, izmai feszültek, pillája rezgett, arca tizedten mosolygott... pirult...

— Lackó, ha holnap kijön, valami nagyon érdekeseget fog megtudni, kijön Lackó?

Istenem, hisz minden szava vadol, miért nem borulok eléje, hisz ő nem mondhatja, hogy szeret és ő oly drága és szép és naív, ah, de holdog vagyok... elengedtem a két kezét, hogy elkapjam a karcsu, izmos derekát s csókoljam a haját, homlokát, rezgő, bñondos pilláját a talán... igen a száját, azt a csodás kis csóktanyát... s kisiklott a kezem közül, ügyesen, de mindig a szemembe nézve, gyorsan pattantott egyet a közepe és hüvelykujjával — Isten veled, Lackó, holnap! — S nekiramodott a te lep felé. Ottmaradtam egyedül tele szó-

Es mi lett a nóta vége?

Írta: Csányi Medárd, Endre.

Azok hushagyókedden mást nem tettek, csak... ettek. Fogyasztották a farsangi [látkot, táncra perdültek, csevegtek, nevettek, hej! hogy kurjongattak: „Sohase [halunk meg!”

De hajnalban már lülükbe hangzott [ismét a harang szava és hirdette nekik, hogy: „E földi élet bizony csak mostoha. Ti boldogtalanok még most se tudjátok, hogy a föld, a föld csak... messziről [ragyog?”

A harang szavának erre a hírére a mulatók mind-mind — mikor haza [mentek — ijedten néztek fel a torony letején [csillogó keresztre.

Es mi a nóta vége, a farsang halála? Szerdán a templomban ama mulatóknak csak a kereszt jele került homlokukra, s azzal mentek haza küzdeni Élettel, ki tudja meddig? Ujral... Ujral!

George Washington.

Washington György, az Amerikai Egyesült Államok Kossuth Lajos 1732-ben született. Bicentennáriuma az egész művelt világ hódol a világ leghatalmasabb állama függetlenségének megalapítója és első elnöke nemes emléke előtt. Mert Washington György hadvezérnek, politikusnak egyaránt nagy volt. Szabadságszeretettel fogott fegyvert Anglia ellen és több lényes győzelem után 1783-ban, a Versaillesben megkötött békeben, végleg biztosította hazája függetlenségét.

1789-ben az új, szövetséges köztársaság elnökévé választották. S a szabadságharc hőse a hőke hőse is lett. Mert a Washington György által alkotott szabadságpillérek nyugszik ma is az Egyesült Államok alkotmánya és csak az ilyen pillérek épülhetnek fel a legszabadabb alkotmány, a szabadság mai boltozatos temploma.

Hadvezéri és államférfi nagysága ugyanilyen szérenységgel párosult. Amikor harmadikban, választották meg az általa alapított köztársaság elnökévé, az alkotmány tiltó rendelkezésére hivatkozva nem fogadta el, hanem visszavonult családi birtokára és ott is fejezte be dicső életét 1799-ben.

Washington György kedvéért megváltoztatták volna az amerikai alkotmányt, de ő nem akarta. Micsoda fényt vet csak ez az egy cselekedete emberi nagyságára! A polgári erények szobra Washington György, egy homály nem fedi alakját.

Hálás nemzete az ország fővárosát nevezte el nagy fia nevére, s a felhőkkel égbenyuló tornyai hirdetik emlékét időtlen-időkig. Mi magyarok is már 1906-ban szobrot emeltünk a budapesti városliget idillikus környezetében a szabadság és emberi erények hőisének.

Most 200 éves születése napján tekintünk fel bizakodón emberi nagyságára és mai elnyomottságunkban, megáldozottságunkban merítsünk szelleméből hitet további nehéz küzdelmeinkben.

A szabadságharc, honfivér árán született Egyesült Államok nem hagyhatják cserben a szabadságharc, honfivér árán született Magyarországot.

[Falkéjük a t. közönséget, hogy holnap vasárnap és hétfőn házaikat felfogadni szívesek legyenek. Szerk.]

Jönnék a színeszek! A vidéket járó vándorszíneszek, mint a magyar kultúra apostolai városunkba is ellátogatnak minden esztendőben. Érkezésük hallatára eszünkbe jutnak a nagyszerű uttorok, akik a régi világban gyalogosan, éhesen rótták a magyar utakat, viltek élő kultúrát a vidék nagyobb városai, ahol lelkesítettek, tanítottak előadásaikkal. — Ma sincs rózsás helyzetük ezeknek a nehéz szellemi munkát végző magyar testvéreinknek. A legtöbbszor hideg közhőny és nemtörődomség fogadja őket, pedig támogatást, meleg fogadtatást érdemelnének. A multban is elismeréseméltó igyekezetet, igen gyakran nagy művészetet tükrözött vissza a sokféle előadás. — Fogadja városunk közönsége áldozatos szeretettel a jövő szombatán érkező színeszeket, akik Radó Béla a kerületünkben új igazgató vezetésével érkeznek két havi időtartamra városunkba.

A gyakorlati közigazgatási vizsga.

Írta: Tóth Mátyás dr.

Az 1929 évi XXX. t. c. 66. §-a rendelkezése szerint a tudomány egyetemen szerzett jogi vagy állam tudományi tudori, vagy a közgazdaságtudományi karon szerzett közgazdaságtudományi tudori oklevél ezután már nem képesít a IX. vagy ennél magasabb fizetésű osztályba sorozott és jogi képesítéshez kötött közigazgatási állásokra. Ehhez még a gyakorlati közigazgatási vizsga sikeres letétele is szükséges. Gyakorlati közigazgatási vizsgára pedig csak az bocsátható, aki az elméleti képesítés megszerzése után a közigazgatási szolgálatban legalább három évet eltöltött. Ugyanezen § 11. bekezdése a belügyminiszternek jogot ad a közigazgatási fogalmazási tisztviselők továbbképzése céljából tanfolyamok szervezésére; A 12. bekezdés pedig kötelezi a vármegyét és a városokat, hogy tisztviselőket a belügyminiszter által szervezett tanfolyamokra kiküldjék. (Megyei város a hivatkozott törvényszakas alapján évenként egyet.) A gyakorlati közigazgatási vizsga letételére kötelezett közigazgatási tisztviselők az 1929. évi XXX. t. c. 66 § a 11. 12. bekezdése alapján a gyakorlati közigazgatási vizsga letétele előtt joggal gondolhattak a belügyminiszter által szerveztet és a közigazgatási fogalmazási tisztviselők továbbképzését szolgáló tanfolyamokra való behívásra. E helyett azonban a megjelölt 9100/931. évi M. E. rendelet a vizsgát tanfolyam hallgatása nélkül teszi kötelezővé. Ezáltal a gyakorlati közigazgatási vizsgából elméleti közigazgatási vizsga lett. Anyaga: I. A közigazgatás általános része. II. A pénzügyi szakigazgatás. III. A többi szakigazgatási ágak. A vizsgát két részletben, megosztva kell letenni. A 9100/931. M. E. rendelet szép célt szolgál: hogy a közigazgatási tisztviselői kar a modern közigazgatás kulturális, szociális és gazdasági feladatait által megnövelt követelményeinek minél jobban megfeleljen. Az a kérdés most már, hogy a tanfolyamtól, az élőszó erejétől elvonat, többszörös fizetési leszállításon keresztül ment, vizsgadíjjakkal és utánjárás költségekkel terhelt, a hivatalban felszaporodott munkátöbblettel dolgozó tisztviselői karral el lehet érni ezt az eredményt. Mondhatnám ugyanis: van-e valakinek szíve a nehézségekkel sújtott tisztviselői kartól éjt napallá tévő, szakmájába sem vágó, tisztá elméleti és hamar felejtető elméleti, az egységes ügyvédi és bírói vizsgát is túlméretező vizsga letételét kívánni?

Legelőször a fővárosi tisztviselők szövetsége foglalt egységesen állást a gyakorlati közigazgatási vizsga illetén való letétele ellen. A héten Rakovszky Tibor városunkban is ismert fiatal országgyűlési képviselő interpelláció alakjában kérte a miniszterelnököt a rendelet visszavonására. — Nekünk a közigazgatási vizsga letételére kötelezetteknek szabad legyen hinnünk, hogyha a rendelet nem is vonatlik vissza, de ne is vonassék — költségmen-tesen, tanfolyamra szabadságolva, szemé-riumi munkával, komoly tanulással ké-szülhessünk a jövő nagy magyar felada-tainak elvégzésére.

Juhgomolyát veszünk

— leginagyasabb napi árért. —

Hazai juhturó vállalat

Budapest, V. Ujpesti rakpart 4.
Telefon: 117—12.

A szegények ingyenlevon konyhájára érkezett újabb adomán-nyok nyújtásai: Ender István 4 kg. zsir, 10 kg. lőporlyú és 3 kg. tődő, Spézt Imréné 2 kg. zsir, 2 kg. lencse és 2 kg. bab, Mayer és Ungár 5 kg. cukor, Ge-scheit József 10 kg. borsó, Leidner Ig-rác 10 kg. lencse, Zelenik Pál 5 kg. borsó, Czink Zoltán 4 kg. borsó. Tüdő adományt küldtek: Borvan Pál 10 kg, Kiss Gyula, Nagy Sándor, özv. Nagy Demeterné, 4—4 kg, Panyi Sándor, Clemen József 3—3 kg, Ifj. Nagy Demeter, Lesták János, Kovács Lajos, Kromek Lajos 2—2 kg, Hölczér Frigyes 1 kg. N. N. 3 P, N. N. 1 P. A lőzést a „MANSZ” és az Evangéliumi Leányegylet hölgyei végzik.

Változatosság. Majdnem egyidőben két érdekes kiállítás nyílt meg sze-rény kis városunkban. Mindkettő székhelye az ipartestületi székháza. A Kassai soron már messziről kilesztett reklám-tábla csalogat a kiállítás megtekintésére s amint közeledünk a kiállítás helye felé, mindjobban élénkül az ablakokon ke-resztülzavargó rádió hangja. Amint be-megyünk a tágas kapun, a folyosón egy újabb plakáttal találkozunk, amely a kö-zeledő — májusi — Budapesten tartandó „nemzetközi kiállításra” hívja el figyel-münket. A jobboldalon két hatalmas kéz mutat az ajtóra, mintegy jelezve, hogy az igazi látóval odabenn van, tessék befáradni. Rátesszük a kezünket a ki-lincsre és benyitunk a nagyterembe. Pa-zur fény, pompa és csillogás tárul a szemünk elé. A Hungária Villamossági r.-t. szemléltető és elragadó kiállítása a tech-nika legújabb csodáival és szépségeivel valóságos extázisba hozza a szemlélőt s hirtelen az ember azt sem tudja, hogy melyik oldalon kezdje a megtekintést, nehogy valami kimaradjon a sorból. Rá-diók, vasalók, főzőlapok, porszívók, vil-lamos kályhák, asztali- és fali lámpák, csillárok, ventilátorok és még sok egyéb apróság, amely mind azt a célt kívánja szolgálni, hogy a rengeteg sok gondtal és bajjal küzdő emberiség mindennapi életét, kényelmét és szórakozását kevés költséggel s aránylag kis befektetéssel élvezetesebbé és könnyebbé tegye. Ér-deklődésünkre készséggel szolgálnak ki-méreltö magyarzatokkal és lelvilágosítá-sokkal. A villanykiállítás legnagyobb szenzációja mindenesetre az, hogy a gaz-dasági válság és állítólagos tökehiány da-cára fogyasztóink a Hungária 6—18 hónapig terjedő időre kedvező fizetési feltételek mellett is eszközöl eladásokat. A kiállítás megtekintése egyébként tel-jesen díjtalan s mintegy folyó hó 24-ig reggeltől estig állandóan nyitva van, azoknak is érdemes megtekinteni, akik-nek nincsen vásárlási szándékuk. Mivel a villanykiállításban eléggé kigyöngyörkőd-tük magunkat, megtekinthetjük az eme-leti helyiségben levő képkiallítás, amely ép oly vonzó és elragadó anyagával, mint az előbbi. Városunk több neves festőművésze tárta elénk legújabb fest-ményeit. Bár a terem megvilágítása az emeleten nem a leggyengélebb, a kü-lönléle csendeleket, az érdekes termé-szeti tájak, portrék, rézkarcok és állat-képek néhány percre elfelejtetik velünk azt, hogy gondterhes időket élünk s a gazdasági válság sokunknak meglehetősen lehetetlenné teszi azt, hogy ezekből a képekből néhányat megszerezve, laká-sunkat díszíthessük velük. Csak az a kár, hogy mire e soraink napvilágot látnak, a képkiallítás már lezárult s nagyon sok ember nem szerezheti már meg azt az örömet magának, hogy ezekben a fest-ményekben gyönyörködhessek. A kiállító festőművészek közül különösen meg kell emlékezzünk Peltis József és Kovács Ferencről, akik kiállításuk anyagával a művészbarát — sz. Makó Károly — saját tervezési bronzérmeit nyerték el.

Megfagyott ember. Kovács Sán-dor 51 éves kazári származású napszá-most a palackgyári salakhegy oldalán találták megfagyva. Egyik oldalán égési sebek voltak, amelyek a tüzes salaktól származtak, a halál oka azonban meg-fagyás és gázmérgezés. Hozzájártozói nem jelentkeztek a mai napig. A temető halottas házából a mai rap folyamán temetik.

Halálos verekedés. F. hó 9-én este Hackel György, 25 éves és Egyed József, 21 éves, mihálygergei legények Mihálygerge utcáján összeverekedtek. Eközben Hackel György zsebkésével mellbeszurta Egyed Józsefet, ki össze-esett és meghalt. A hullaboncolást f. hó 12-én megejtették. A csendőrség Hackelt elfogta és a balassagyarmati kir. ügyész-ségnek átadta.

Nógrád és Hont k. e. c. vármegyék alispánjától.
2349/1932 szám.

Tárgy: A 18 éves magyar állam-polgárok bejelentési kötelezettsége.

Hirdetmény.

A 7.270/1930 M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 63.410/1930 B. M. számú rendelet 1 §-ának b.) pont-jában foglalt rendezés szerint minden magyar állampolgár életének 19-ik évébe való belépését annak az évnek január

31-eig, amelyben a 18-ik évét betölti, bejelenteni köteles.

Ez a határidő ebben a naplári év-ben már lejárt. Mivel azonban a m. kir. Belügyminiszter urnak 8600/932-VI. a számu rendelete szerint a szobanforgó bejelentési kötelezettségnek a 18 éves magyar állampolgárok egy része még nem tett eleget, s mert ez a körülmény arról győzte meg a m. k. Belügyminiszter Urat, hogy a fentebb idézett rendelkezés még nem ment át teljesen köztudatba, a jelentkezési határidő a folyó évben ki-vételesen március hó 15-ig meghosszab-bíttatott.

Ehhez képest felhívom Cimet, hogy a helyi szokásoknak megfelelő módon (hirdetmények, dobszó útján) haladéktal-anul tésse közhírre, hogy mindazok az 1914 évben született magyar állampol-gárok (férjak és nők) akik a 19. élel-évükbe való belépésüket az előírt min-tájú és erre a célra rendszeresített be-jelentő lapok kitöltésével és beszolgál-tásával eddig még be nem jelentették, ennek a kötelezettségüknek folyó évi március hó 15 napjáig bejárólág meg kivételesen eleget tehetnek anélkül, hogy mulasztásukért kihágási eljárás során felelősségre vonatnának. Intézkedés fog történni azonban az iránt, hogy mind-azok ellen, akik a 19. életévükbe való belépésüket a jelzett határidőn belül be nem jelentik, a kihágási eljárás hivatal-ból megindítást nyerien.

Balassagyarmat 1932 február 15-én.
alispán helyett: Csonka a. k.
vm. főjegyző.

Start előtt!

Közeledik első ver-seny napjának ideje s galambjaink és gazdáik máris meg-lették az előkészü-leteket, hogy ked-vező idő esetén a lehető legjobb ered-mények elérhetők legyenek.

A salgótarjáni csoport postagalamb röptetési és versenytérvét a M. kir. I. honvéd hradó század örömmel vette tu-domásul s célszerűnek ígérkező keresz-tülviteléhez legmesszebbmenő támogatá-sáról is biztosított bennünket.

A Columbia legújabb és diszes ér-tesítőjében közöltek alapján utiterveinket az Országos Szövetség is jóváhagyta s így örömmel jelenthetem, hogy kedvező idő esetén március 6-án megtörténik az első feleresztés Somoskőujfalun.

Az eddigi benevezések száma ösz-szesen 72. Azonban tekintettel a nagy és szép számban felajánlott díjak és tisz-teletdíjakra, március elsejéig bejárólág benevezéseket még elfogadunk.

Erkölcsei és anyagi támogatásukat jólajánlották eddig dr. Förster Kálmán polgármester, Szántay István „A Munka” szerkesztője, a Columbia Postagalamb Sport Egyesület, a Magyar Galamb-tenyésztők Országos Egyesülete a Buda-pest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő rész-vénytársulat, a Salgótarjáni palackgyár, sz. Makó Károly b. P. S. E. tag, hely-beli csoportvezető és még számosan.

Hazafias sportunk iránti meleg ér-deklődés és hathatós támogatásukért már előre is leghálásabb köszönetünket tol-mácsoljuk mindazoknak, akik érdeklő-désükkel és támogatásukkal lehetővé teszik számunkra azt, hogy már a megindulás-nál első versenyeinknél is ily szép és értékes díjakban és tiszteletdíjakban részesültek tubikaink.

Alföldi Károly
csoportvezető.

Különböző gépszíjak 45 HP. Iőerős „Diesel” motor csirke keltető gép, kályhák eladók. Érdeklődni lehet Osz-trovcseknál

Husárakat sonkát, felvágottat, virsli állandóan friss és legjobb minőségben legolcsóbban árul: Ligeti csemegeüzlet, a nagytrafik mellett. — Vendéglőknek, étkezdéknek nagy árendémény.

Leányotthon Graz mellett. Egy szepesmegyei származású magántanár dr. Fest Sándor, közvetlenül Graz mellett St. Péterben, leányotthont tart fenn. Intézetében német nyelv és irodalmi, valamint varró és löző tanfolyamokat tart, mely különösen sápadt és vérszegény leányoknak ajánlható. A kurzuson való részvétel ára havi 200 Schilling. Az ügy iránt érdeklődők forduljanak közvetlenül városunk polgármesteréhez.

Ismeretterjesztő előadások sorrendje. Salgótarján megyei város területén öt helyen nagy érdeklődésre valló látogatottsággal és sikerrel folytak le a múlt heti ismeretterjesztő előadások. A mai nehéz és nyomasztó viszonyok mellett elismerés illeti a hallgatóságot, mely nem törődve a fejünk felett toronyuló sötét felhők előtt kis derűjét veszélyeztető tömörüléssel; örömmel siet a lelket nemesítő alkalmak felkutatására és hatásait felhasználására. Eme hatás és alkalmak hasznosításának és értékelésének ténye helyenként oly arányokat öltött, hogy az órárendszerüleg megállapított előadások idejét a legnagyobb türelmetlenség előzi meg. E megállapítás mindenkit örömmel tölthet el. Folyó hó 20-án szombaton este 8 órakor a Máv Segédtiszt Kőrben Sztankovits János, 21-én vasárnap 6 órakor az Ipartestületben és 8 órakor a Hirschgyárban Sztankovits János, 21-én 6 órakor Forgáchtelepen Báth Gyula, végül 8 órakor a Palackgyárban Zolnay Ferenc és Hunyár Ádám tart előadást. Az Ipartestületben volt az első vetített képes előadás, melyen Kriffel József vonósnegyese bájos darabjaival, Patay István pedig hatásos irredenta szavalatával gyönyörködtette a tekintélyes számban megjelent hallgatóságot. Erős a remény, hogy a legközelebbi előadás alkalmával a felsőterem kicsinek fog bizonyulni.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyet romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „**Ferenc József**” keserűvizet azonnali használata fontos segítségnek tekinthető.

Különböző gépsziják 45 HP. lőerős „Diesel” motor csirke keltető gép, kályhák eladó. Érdeklődni lehet Osztróvicséknál.

Szörfő tanfolyam. Állami gép-járó művezetőképző (szörfő) tanfolyam nyílik meg a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében március 7-én este fél 7 órakor, az intézet Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1 óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges űrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők. Igazgatóság.

Áldott állapotban levő nők és újszülött anyák a természetes „**Ferenc József**” keserűvizet használata által rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyászat főképp képviselői a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakba, drogériákba és fűszerüzletekben kapható.

Hogy kell etetni télen a baromfit? Sok tenyésztő a kukoricát tartja a legjobb téli takarmánynak, mert megfigyeli, hogy vegyes eleségnél a tyúk leginkább a kukoricát válogatja ki, s a zabot és az árpát csak immel-ámal eszik meg utána. A Gazdasági Udvar című szaklap megállapítja, hogy a kukorica zsírja és húsa tényleg jó hizlaló hatású, ételész azonban tojó tyúkoknál nem előnyös. Az utóbbiaknak legjobb megdarálni és összevegyíteni a szemes gabonát, amiben legfőbb a zab legyen. Ugyanis a zab tartalmazza a legtöbb foszforvasas meszet, amelyre a tyúkoknak télen nagy szükség van. A darából naponta többször kell adni, meleg vízzel összekeverve. Jó a keveréshez a konyhai langyos mosogatólé is. A keverék szemcseit nagyon aprók ne legyenek. Eleinte az állat, amely szemes eleséghez szokott, nem örül a lágy ételnek, erre tehát rá kell szoktatni. A lágy eleséget hosszú keskeny vágányban kell a tyúkok elé tenni, mert ha összetapossák, akkor nem eszik meg. A „lágy” eleség azonban úgy értendő, hogy minél keményebbre legyen gyurva és így szétmorzsolva.

Fő-utca 27 szám alatt két szobás lakás azonnal kiadó.

Talált tárgyak. A Fő-utcan 1931 nov. 8-án egy pár harisnya, a piacon 1931 dec. 31-én egy női kurkáló óra s a 91-es órháznál pénztárca néhány fillérrel találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti. Rendőrkapitányság.

A jövedelmek és vagyonok utólagos bevallása. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az eddig be nem vallott jövedelmek és vagyonok utólagos bevallása tárgyában. A dolog megértéséhez tudni kell azt az előzményt, hogy a jövedelemszükségadóról szóló rendelet mindazoknak az adózóknak amnesztiát biztosított, akik az eddig be nem vallott, vagy helytelenül bevallott jövedelmüket és vagyonukat az 1932 évi jövedelem- és vagyon adó fizetése céljából az előírt határidőn belül bevallják. A most kibocsátott rendelet értelmében az amnesztia megilleti mindazokat, akik a helyes adóbevallást 1932 február 29-ig beazólag benyújtják. Azok, akik az eddig be nem vallott jövedelmüket és vagyonukat erre a határidőre nem vallják be, az amnesztia előnyeitől esnek, még abban az esetben is, ha adóbevallásukat benyújtására egyébként halasztást kaptak.

Szepesség magyar ünnepe. A szepességi magyarság bátorhangu lapja a Szepesi Híradó-Szepesi Hírlap most ünnepele fenállásának 70 éves jubileumát. Ez az ünnep összeesik a lap felelős szerkesztőjének Polnisch Arthurnak 15 esztendő szerkesztői jubileumával. A lap bátorhangu magyar cikkei buzditják a szepességi magyarságot kitárlásra és küzdelemre. A kitűnő szerkesztő munkatársával heroikus harcot vív a magyar lap fenntartásáért. A jubileum alkalmából szép ünnepi szám jelent meg, amely értékes cikkeivel és gazdag tartalmával belevilágít az egyik jellegzetes nemzeti-ségi összetételű régi magyar vármegyé mai küzdelmes életébe. Ugyancsak a jubileum alkalmával rendezett a felvidéki magyar kultúregylet az iglói színházban magas színvonalú magyar estélyt, amelyet Mécs Lászlóval együtt a legjobb magyar művészek vezettek sikerre. A száz területkes bankellen Szűllő Géza dr. prágai nemzetgyűlési képviselővel az élükön, a felvidéki magyar politikusok is résztvettek és Polnisch Arthur főszerkesztőt meleg ünnepségekben részesítették.

A természetértékesítés és a termelés átszervezésének előmozdítása. A magyar mezőgazdaság életének és élni akarásának legszebb megnyilvánulása az a nagyszámu jelentkező, aki kiváló állattanyagával és másféle mezőgazdasági terményével ez évben is részt kíván venni a március 17—21-én tartandó budapesti mezőgazdasági kiállításon. A pár nap előtt közzétett adatok szerint ez évben is közel 2000 nagyobb tenyészállat (ló, szarvasmarha, sertés, juh és kecske) és ezernyi baromfi és egyéb kisebb háziállat lesz kiállítva, azonkívül gazdag anyagúnak ígérkeznek a többi kiállítási csoportok is. A biztató előjelek igazolják, hogy a mezőgazdaságnak erre az évről-évre céltudatos alaposítással megrendezett seregszemléjét a mai nehéz helyzetben fokozottan szükség van, mert nemcsak a bel- és külföldi mezőgazdasági terményértékesítés előmozdítása terén tölt be fontos szerepet, hanem megmutatja a gazdának azt is, milyen arányokban érdemes, illetve kell átszervezniük termelésüket. Ez a kiállítás látható eredményekkel fogja bebizonyítani, hogy csak a minőségileg kiválóknak van létjogosultsága és hogy a termelésnek érdemes a fogyasztók ízléséhez igazodnia. A kiállításra eddig összegyűjtött és előkészített bőséges anyag kiváló minősége megnyugtató képet fog adni arról, hogy a magyar mezőgazdasági termelés nagyrészt alkalmazkodott a mai válságos idők fokozott igényeihez és így minden feltétele megvan az egészséges továbbfejlesztésre. Igen valószínű, hogy ha sikerülni fog az agrártermékek értékesítésének utjából a mesterséges akadályokat eltávolítani, akkor a mezőgazdasági termelés éppen úgy hamarosan ismét fel fog lendülni, miként a mezőgazdasági kiállítás intézménye, amelynek évről-évre fokozódó sikere annak az óriási szervező erőnek tulajdonítható, amelyel a mostani, minden változásoktól és kezdeményezésként elrettentő időkben is a gazdák százait sikerült a kiállításon való részvételre ösztönöznie.

GÁSPÁR VILMOS

hentes és mészáros

ujjonnan berendezett üzemében naponta **friss virsli** és finom **felvágottak** valamint mindenféle **hus** és **hentesárúk**, legolcsóbb napi áron állandóan kaphatók.

A n. é. vásárló közönség szíves látogatását kéri:

Gáspár Vilmos

hentes és mészáros
Salgótarján. — Plactér.

Veszek bármily mennyiségű

Szénát, szalmát, lóherét és lucernát.

GLÜCK ÖDÖN

takarmánykereskedő Bgyarmat,
Rákóczi fejedelem-ut 3 sz.

Meghívás.

A „Hangya” Termelő-Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet,

a Magyar Gazdaszövetség Szövetkezeti Központja kötelekbe tartozó Salgótarjáni Fogyasztási Szövetkezet 1932. év március hó 6-án vasárnap délután 3 órakor Salgótarjánban Kaszinó-sor 3 házszám alatt az acélgári felvigyázó és munkás olvasó együtly nagyteremében

évi rendes közgyűlését

tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1932. évi március hó 13-án fog megtartatni, mely — tekintet nélkül a tagok számára, — határozatképes lesz.

Napirend:

- 1) Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
- 2) Zársmazmázások megvizsgálása és felmentvény megadása.
- 3) Mérleg megállapítása.
- 4) Tiszta jövedelemről való rendelkezés. Dr. Radetzky István és 77 társa által beadott beadványban foglaltak és pedig:
- 5) Az üzlethelyiségek kérdésének
- 6) A kihitelezés ügyének
- 7) A már kért rendkívüli közgyűlés elmulasztásának
- 8) Igazgatóság és felügyelőbizottság választásának tárgyában határozathozatal. Pobozy Győző és 115 társának
- 9) A regie csökkenlésére vonatkozó javaslat tárgyalása.
- 10) Netáni indítványok.

1931. évi december hó 31-én a tagok száma 1017 volt, üzletrészeiknek száma pedig 16.165 volt: az év folyamán belépett 3 tag 23 üzletrésszel; kilépett 14 tag 545 üzletrésszel. — A régi tagok 587 üzletrészt jegyeztek.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Salgótarján, 1932. február 14.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Jelen meghívó a szövetkezet helyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon át ki volt függesztve.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Kisterenyén Kolozsvári-utca 13. szám alatti ház, mely áll 5 utcai, 3 udvari szoba, 2 konyha, gyümölcsös és melléképítményekkel olcsón eladó. Szomszéd Pál Kisterenye Kolozsvári utca 13 sz.

MEGHÍVÓ.

A Salgótarjáni Keremény Iparosok Fogyasztási és Értékesítő Szövetkeze

1932. évi február hó 21-én (határozatképtelenség esetén 1932. évi február hó 28-án) d. e. 11 órakor az Ipartestület székében tartja

évi rendes közgyűlését

melyre tagtársat tisztelettel meghívja az **IGAZGATÓSÁG.**

Tárgysorozat, továbbá a mérleg és eredményszám, valamint az Igazgatóság jelentése az üzlethelyiségben a közgyűlést megelőző 8 napon át megtekinthető.

Csak 10 pengő

szortírozott reklám-élelmiszer postacsomag, mely, tartalmaz:

- 1-2 rud 1 kgr. elsőrendű tisztán sertéshusból gyártott márkás téli szalámit,
- 1 doboz 6 darabos ementáli sajtot, teljes zsíros,
- 1 bádogdoboz legfinomabb szardiniát olívaolajban, kulcsal,
- 1 doboz 1/2 kgr. legjobb minőségű vajaskész teásüteményt,
- 1 üveg 7/10 liter 3 csillagos magyar konyakot,
- 1 csomag Ceylon angol teát.

Fenti 6 cikkből álló csomagot, bérmentve utánvétellel csak 10 pengőért szállítja. **Deutch Miksa**

Budapest, III., Szentendrei-ut 14.

Árverési hirdetmény.

Vb. Székely Jakab csödugyében a csödléltár 303—368 tételei alatt felvett és összesen 13.740 P. 84 f. összegű kintlevő követeléseket Salgótarjánban Fő-utca 27 szám alatti ügyvédi irodában 1932. évi március hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogom adni. Kikiáltási ár 300 pengő, melynek tizszázaléka az árverés megkezdése előtt készpénzen leteendő. A követelések 300 pengőn alul el nem adhatók. A csödléltár az árverés időpontjáig irodámban naponként délelőtt 9—12 óráig bármikor megtekinthető.

Salgótarján, 1932. február 16.

Dr. Varga Kálmán
csödtömegmondnok.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

20 Sz. 21 V.

24 Sz. 25 Cs.

27 Sz. 28 V.

Megjötték

a rokonok.

Zenés komédia.

Kieg:

Vigjáték.

Pajtásszerelom.

Jönl

Jönl

Őszi manőver.

Kezdete: Kedden, szardán, csütörtökön és szombaton este 8 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.